

Torben B. Rasmussen

Klage nr. 1068467

15. januar 2025

Advokat Anders Stoltenberg har den 11. og 20. december 2024 kommenteret min klage over tilladelsen til at etablere supplerende kystbeskyttelse på en lokal strækning i form af fem *ekstra* bølgebrydere. Min besvarelse nedenfor indeholder en besvarelse af begge skrivelser.

1. Retlige forhold

Jeg vil bede Miljø- og Fødevareklagenævnet tage stilling til, hvorvidt der er tale om retlige forhold. En klage over en tilladelse er efter min vurdering en klage over retlige forhold, men jeg hører gerne Miljø- og Fødevareklagenævnet vurdering heraf.

2. Klager er ikke klageberettiget

Jeg er obligatorisk medlem af Ulvshale-Fællesskov digelag (UFD), hvilket er tinglyst på min ejendom. Betaling for de *ekstra* bølgebrydere, som supplerer de allerede otte etablerede bølgebrydere, opkræves direkte via min ejendomsskat, og første bidrag er fremsendt til opkrævning februar 2024. Såfremt dette ikke direkte bringer mig ind i anvendelsesområdet for kystbeskyttelseslovens § 18 a, stk. 1, nr. 1., ser jeg frem til en uddybning heraf fra Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Jeg fastholder, at jeg utvivlsomt har en væsentlig, individuel og retlig interesse i etablering af de fem *ekstra* bølgebrydere, som et supplement til de allerede eksisterende otte bølgebrydere qua mit uopsigelige medlemskab af UFD og betalingen for anlæggets opførsel.

3. Klagen er materielt ubegrundet

Hård kystbeskyttelse som bølgebrydere skaber utvivlsomt læsideerosion. Det er der ingen kystfaglige eksperter, der ikke er enige i. Se vedlagte vejledning om kystbeskyttelsesmetoder (bilag 3) fra Kystdirektoratet, november 2018, s. 59, hvor der udtales, at:

"Bølgebryderne vil således reducere langstransporten bag sig og eventuelt helt blokere for den. Transportraten reduceres typisk med 50 % procent." Ligesom det er tilfældet med kystbeskyttelsesforanstaltninger som høfder vil en række bølgebrydere skabe læsideerosion på kyststrækningen nedstrøms anlæggene, som nu får reduceret sin tilførsel af sand, og man må derfor regne med, at der kan blive stillet krav om kompenserende sandfodring på den nedstrøms strækning"

Til et andet digelag (Det Falsterske Digelag), har COWI i 2021 udtalt (bilag 4), at:

”Hård kystbeskyttelse nedsætter den langsgående sedimenttransport på strækningen hvor de bygges. Problemet flyttes til naboen i den nedstrøms ende, hvor ved flere nye konstruktioner bliver nødvendige”

Det ser ud til, at COWIs rådgivning om kystbeskyttelse afhænger af, hvem der er opdragsgiver, hvilket kan give anledning til at overveje, om både COWI og advokatens bemærkninger er bevidst tilside-sættelse af faglige standarder – eller blot konkrete overvejelser om honorarafregningen. Et honorar, som jeg vel og mærke både direkte og indirekte bliver opkrævet.

4. Uopsættelig virkning

Strækningen hvor de *ekstra* fem bølgebrydere ønskes etableret, ligger mellem otte andre bølgebrydere. Paradoksalt nok, er behovet for de ekstra fem bølgebrydere opstået, da de øvrige otte bølgebrydere har medført lokal læsideerosion på de 600 meter, der ikke har haft bølgebrydere, jf. punktet ovenfor om hård kystbeskyttelse og konsekvenserne heraf. Der er dermed tale om etablering af fem bølgebrydere indenfor allerede etablerede bølgebrydere. Strækningen ligger dermed ikke ubeskyttet hen. se billede nedenfor:

Figur 4 Ortofoto fra 2022 samt kystlinjernes position i området i 1899, 1954 og 2002

Som det fremgår af figur 4 er strækningerne st. 900-1400 og st. 0-350 rykket frem, mens strækningen st. 350-900 (uden bølgebrydere) er rykket tilbage. Dette er sandsynligvis som følge af den uligevægt som de opførte bølgebrydere har skabt – de manglende bølgebrydere i rækken mellem bølgebrydere D og J.

Billedet er fra ansøgningsmaterialet tilsendt Vordingborg Kommune (vedlagt som bilag 5). Pilen er tilføjet af mig for at illustrere, hvilket område som tilladelsen vedrører.

UFD har brugt hele 2024 til at genetablere digerne, så digerne på netop denne strækning nu fremstår i en endnu bedre forfatning end før stormen, da digerne var dårligt vedligeholdt og end ikke levede op til de krav, der er angivet i UFDs vedtægter. Denne dårlige vedligeholdelse fik konsekvenser ved stormen i oktober 2023, da digerne på denne strækning var tæt på at bryde sammen. Digerne var belagt med sære betonkonstruktioner, som nu er blevet fjernet, og digerne er nu opbygget fra grunden af, så de til fulde opfylder gældende faglige standarder for digekonstruktion. UFD, herunder Vordingborg Kommune som tilsynsmyndighed – har ikke iagttaget rettidig omhu i forhold til at sikre sig, at digerne var i en tilstand, så de kunne modstå en stormflod. Vordingborg Kommune har i en

mail til undertegnet erkendt ikke at have ført tilsyn med digelaget i 20 år. Det manglende tilsyn med UFD er indbragt til Ankestyrelsen.

Digerne er nu bragt tilbage til de faglige standarder, så de udgør en sikkerhed for sommerhusene bagved. På denne korte strækning er UFD ikke begrænset af Natura-2000 krav, og de har derfor frit kunne reetablere digerne uden en tilladelse fra Vordingborg Kommune og andre myndigheder.

Nærværende tilladelse omhandler processen med at etablere fem ekstra bølgebrydere, hvor stenene fra afværgeforanstaltningen anvendes til dette formål.

Den 3. april 2024 foretog Vordingborg Kommune, UFDs bestyrelse samt COWI en besigtigelse af området, hvor der ønskes tilført fem supplerende bølgebrydere. I denne rapport angives det, at der er udført **afværgende** foranstaltninger i form af nytilførte sten i vandkanten tilført efter stormfloden. (bilag 2). Her siger rapporten, at:

”Stenene udlagt som afværgeforanstaltning i vandkanten er midlertidige nytilført efter stormfloden, og tænkes anvendt til opbygning af bølgebrydere, beskrevet i den endnu ikke fremsendte ansøgning.”

Rapporten er vedlagt som bilag 2.

Den 3. juli 2024 er der foretaget endnu en digevandring med COWI (bilag 1), hvor det konstateres, at reetableringen af diget efter stormen Babet er tilendebragt. Dvs., at diget nu vil kunne modstå en storm af tilsvarende styrke som Babet. Som det kan ses af billedet på s. 13 i bilag 1, er der tale om en 3-lags sikring, hvor der ved standlinjen er lagt en række meget store sten (afværgeforanstaltningen), sten ved digefoden, skåningsbeskyttelse med geotekstil (s. 8) samt ler på toppen af diget og græssåning. COWI konkluderer i rapporten, at diget fremstår som genetableret i forhold til digernes tilstand før stormen.

Såfremt der skulle være aktuel akut fare for digebrud, er dette ikke adresseret i nogen af de digegenemgange, der er udført i sommeren 2024, og såfremt der skulle være et uopsætteligt behov for at flytte stenene fra vandkanten ud i havet – er dette ikke adresseret af hverken COWI eller Vordingborg Kommune.

Nedenfor er et foto taget den 12. januar 2025 af det reetablerede dige ved en højvandshændelse.

Nærværende klage handler om netop denne strækning, og den stenrække som pilen peger på, er den afværgeforanstaltning, som blev etableret i første kvartal 2024 på baggrund af stormen i oktober 2023, og viser den stenrække, som UFD nu ønsker skal lægges ud i vandet som bølgebrydere, da dette fremadrettet vil udgøre en supplerende sikring af diget.

At der skulle være tale om "akut påkrævet", som advokat Anders Stoltenberg den 11. december 2024 anfører, er der absolut ingen faglige belæg for at påstå, idet der allerede er foretaget de nødvendige afværgeforanstaltninger tilbage i 2024. Et sådant uunderbygget postulat, er både meningsforstyrrende og i strid med fakta. At UFD anvender medlemmernes midler så lemfældigt og sender deres advokat i byen med disse påstande savner mening. Såfremt det var akut påkrævet, er det min overbevisning, at UFD havde bedt COWI til om at udtale, at det var akut uopsætteligt, men dette kan jeg ikke se, at de har udtalt sig om – hvilket taler for sig selv, idet COWI allerede har været involveret i nærværende klagesag med en kommentar til læsideerosion.

Advokat Anders Stoltenberg skriver videre den 20. december 2024, at forsinkelse i form af klages opsættende virkning, vil få konsekvenser for omkostninger til arbejdets udførelse. Såfremt UFD er bekymret for omkostningerne, vil jeg anbefale, at UFD kun anvendte advokaten i nødvendigt omfang, og udviste større tilbageholdenhed med anvendelse af medlemmernes midler til "ekspertudsagn".

Bestyrelsen i UFD har allerede taget stilling til, hvornår arbejdet med de ekstra bølgebrydere bør opstartes, og i et referat fra et bestyrelsesmøde, angives det, at UFD ønsker at påbegynde arbejdet i de første måneder af foråret. Der har derfor aldrig været tale om, at påbegynde arbejdet i vinterperioden, da dette som oftest er væsentlig dyrere på grund af vejrforholdene om vinteren:

[Referat af bestyrelsesmøde 7.11.2024 - Ulvshale-Fællesskov Digelag](#), hvor pkt. 4 angiver, at:

"Det er planen at opførelsen af fase 1 vil starte i tidlig forår 2025. Dette for at minimere risikoen ved meromkostninger ved vejrlig. Målet er at de 5 bølgebrydere er etableret inden pinsen 2025"

I et nyhedsbrev af 10. december 2024 ([NYHEDER - Ulvshale-Fællesskov Digelag](#)), skriver UFD, at:

”Vi forventer, at byggeriet går i gang cirka den 1. april 2025. Det skyldes, at et byggeri om vinteren kan være mere besværligt og koste mere.”

Der har derved aldrig været tale om, at etableringen af de ekstra bølgebrydere skulle være uopsættelige og akut påkrævet, og jeg må undre mig over, at UFD anvender kræfter og midler på, at forhindre klagens opsættende virkning, idet det aldrig har været planen at påbegynde konstruktionen af de ekstra bølgebrydere i vinterperioden.

Såfremt Miljø- og Fødevareklagenævnet fraviger lovens hovedregel, om at klagen har opsættende virkning, skal der foreligge særlige, konkrete forhold, der kan begrunde en ophævelse af den opsættende virkning, jf. nævnets praksis, hvilket denne sag efter min vurdering ikke kan tilbyde.

Med venlig hilsen

Torben B. Rasmussen

Bilagsoversigt:

Bilag 1: COWI digegennemgang

Bilag 2: Besigtigelse af dige: COWI, UFD samt Vordingborg Kommune

Bilag 3: Vejledning fra Kystdirektoratet om beskyttelsesmuligheder

Bilag 4: COWIs rådgivning til Det Falsterske Digelag

Bilag 5: Ansøgningsmaterialet

Hård kystbeskyttelse

- > Hård kystbeskyttelse nedsætter den langsgående sedimenttransport på strækningen hvor de bygges.
- > Problemet flyttes til naboen i den nedstrøms ende, hvorved flere nye konstruktioner bliver nødvendige
- > Alternativt kan man kompensationsfodre (sandfodring)

Hård kystbeskyttelse

- > Hård kystbeskyttelse skal vedligeholdes. F.eks. på Nordfyn (13 km lang strækning) har COWI som rådgiver valgt sandfodring bl.a. for at undgå at skulle vedligeholde 130 stenkonstruktioner
- > Der kan opstå erosionshuller omkring molehovederne på bølgebrydere (dårlig badesikkerhed).

